

Aan de gemeenteraad

Op 26 november 2024 stelden A.J.A. Maassen (D66) en L.S. Vlieger (GroenLinks) ons schriftelijke vragen over de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek.

Inleidend wordt gesteld:

Op 25 oktober jl. hebben we een brief ontvangen van de VNG over de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek [24bb007436]. Met deze wet krijgen gemeenten per 1 januari 2025 de bevoegdheid om een vaste tegemoetkoming te verstrekken aan alleenverdiende huishoudens. Dit is noodzakelijk omdat gezinnen waarbij één partner een uitkering heeft en de ander weinig of geen inkomen, door het deels wegvallen van toeslagen, onder het bestaansminimum terechtkomen.

GroenLinks is blij dat er voor deze groep mensen, die door fouten in het systeem onder het bestaansminimum moeten leven, een tegemoetkoming beschikbaar komt. Er komt wel een verantwoordelijk bij de gemeente om in ieder geval tot 2028 goed uitvoering te geven aan deze regeling. Omdat deze regeling voor Rotterdamse gezinnen van grote waarde zal zijn vinden wij het belangrijk dat de opstartproblemen tot een uiterst minimum beperkt zullen blijven.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Heeft de gemeente voldoende zicht op de doelgroep om van 1 januari 2025 tot 1 januari 2028 consistent deze vaste tegemoetkoming te verstrekken aan alle rechthebbenden?

Antwoord:

Voor het verstrekken van de tegemoetkoming zal lijstwerk worden ontvangen via gegevensknooppunt het Inlichtingenbureau. Daarmee krijgt de gemeente zicht op een deel van de doelgroep.

De Rijksoverheid heeft daarnaast duidelijk aangegeven dat het lijstwerk onvolledig is. Een groot deel van de burgers die te maken heeft met de alleenverdienersproblematiek, komt niet voor in het lijstwerk. Dat komt omdat het lijstwerk niet actueel is. Het wordt opgesteld op basis van inkomensgegevens over eerdere jaren. Omdat de gemeente de op het lijstwerk ontbrekende burgers niet kent, is het ook onmogelijk om die groep straks gericht te benaderen. De gemeente kan daarom niet met zekerheid stellen dat alle rechthebbenden worden bereikt.

Vraag 2:

Op welke manier zal deze tegemoetkomen worden toegekend aan rechthebbenden? Ziet u de mogelijkheid om deze ambtshalve toe te kennen zodat een deel van de rechthebbenden geen aanvraag hoeft te doen?

2a. Indien dit niet mogelijk is bij de eerste aanvraag, zou ambtshalve toekenning vanaf 2026 wel toegepast kunnen worden?

Antwoord:

Momenteel bereiden wij ons voor op deze wetswijziging. Hierbij wordt gezien in hoeverre ambtshalve verstrekking mogelijk is. Inwoners aan wie ambtshalve kan worden toegekend, zullen zeker in het begin eerst moeten worden benaderd om bijvoorbeeld hun bankrekeningnummer door te geven. Daarnaast wordt onderzocht hoe het indienen van een aanvraag mogelijk kan worden gemaakt voor burgers die niet op de lijst staan, maar wel aan de voorwaarden voldoen.

Om onjuistheden in het lijstwerk uit te filteren, wordt de gemeente aangeraden om voorafgaand aan de verstrekking van de compensatie een 'lichte toets' uit te voeren. Daarmee wordt bijvoorbeeld gecontroleerd of de burger nog inwoner is van de gemeente Rotterdam, of er nog sprake is van een partner en of er een loondervingsuitkering wordt ontvangen.

Over de aanpak die wij voor de uitvoering van de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek gaan hanteren, informeren wij u in het eerste kwartaal van 2025 nader.

Vraag 3:

Heeft de gemeente voldoende capaciteit binnen het cluster beschikbaar om direct tegemoetkomingen toe te kennen nadat deze wet in werking treedt? Zo nee, bent u voornemens (tijdelijk) capaciteit uit te breiden of vrij te maken hiervoor?

Antwoord:

De mate van onjuistheid in het lijstwerk verhoogt de inspanningen die de gemeente moet doen om de regeling goed uit te kunnen voeren. Een volledige ambtshalve verstrekking kost immers minder capaciteit dan het deels op aanvraag moeten verstrekken van de tegemoetkoming.

Het wetsvoorstel is pas op 12 november 2024 vastgesteld in de Tweede Kamer en aangeboden aan de Eerste Kamer. Dit betekent dat de wet nog niet formeel is vastgesteld op het moment van indiening van uw schriftelijke vragen. Daarmee is de beschikbare tijd voor implementatie te beperkt om al op 1 januari 2025 deze tegemoetkoming te kunnen verstrekken.

Bovendien zijn we als gemeente afhankelijk van het lijstwerk dat via het Inlichtingenbureau wordt ontvangen. Dat wordt aan het eind van het eerste kwartaal 2025 verwacht.

Zoals is toegelicht in het antwoord op vraag 2, zijn wij de uitvoering van deze wet momenteel aan het voorbereiden. Of de capaciteit die wij nu beschikbaar hebben genoeg is voor de uitvoering van deze regeling is nu nog niet bekend.

Vraag 4:

De uitvoering van deze tijdelijke maatregel wordt vergoed vanuit een decentrale uitkering die wordt opgenomen in het gemeentefonds: is deze reeds opgenomen in de begroting voor 2025?

Antwoord:

De omvang van dit budget is nog niet bekend en ook niet gepubliceerd in de circulaire van het Gemeentefonds. De extra rijksmiddelen zijn dus ook niet meegenomen in de Begroting 2025-2028 van Rotterdam. Dat is pas mogelijk wanneer deze decentralisatie-uitkering in een circulaire vanuit het Gemeentefonds wordt opgenomen. Conform de gebruikelijke werkwerkwijze wordt de meicirculaire 2025 verwerkt in de Begroting 2026; de septembercirculaire 2025 wordt in de voorjaarsnota/eerste herziening van 2026 verwerkt.

Vraag 5:

Verwacht het college nog obstakels bij de uitvoering van deze nieuwe taak?

Antwoord:

Zoals is aangegeven in de eerdere antwoorden, is de (gebrekkige) kwaliteit van het lijstwerk een belangrijk obstakel. Een groot deel van de burgers die in de actualiteit te maken heeft met de alleenverdienersproblematiek, staat niet op het lijstwerk dat te zijner tijd van het Inlichtingenbureau zal worden ontvangen. Hoe deze groep kan worden bereikt, is lastig omdat deze inwoners niet bij ons bekend zijn.

Daarnaast is de korte periode tussen vaststelling van deze wet en de inwerkingtreding daarvan, een uitdaging. Gemeenten hebben onvoldoende gelegenheid om deze wet tijdig te implementeren. Toegezegde ondersteuningsmiddelen zoals een handreiking over de uitvoering van deze tegemoetkoming, worden ook niet eerder verwacht dan in de loop van februari/maart 2025, terwijl de gemeente dan al klaar wil staan voor implementatie.

Tenslotte is het zo dat de tegemoetkoming betrekking heeft op de periode vanaf 1 januari 2025, maar gelet op de implementatietijd en het benodigde lijstwerk pas enkele maanden later kan worden verstrekt. Het gevaar is dat de groep Rotterdammers die nu de compensatie voor de alleenverdienersproblematiek ontvangt vanaf 1 januari tot het moment van de inwerkingtreding van de wet, geen compensatie ontvangt.

Om dit te voorkomen wordt de compensatie met bijzondere bijstand, zoals die ook in 2024 werd verstrekt, in de eerste maanden van 2025 voortgezet, totdat uitvoering kan worden gegeven aan de nieuwe Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek. De in 2025 verstrekte bedragen in de vorm van bijzondere bijstand zullen worden verrekend met het te zijner tijd uit te betalen recht op tegemoetkoming.

Dit kost extra handelingen en is dus een extra belasting voor de uitvoering.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten